

{35}

PRELEKCJE MISTRZÓW

Prelekcje Mistrzów

WYDZIAŁU FILOLOGICZNEGO
UNIwersytetu w Białymstoku

Białystok 2023

Arkadiusz Karapuda

CECI N'EST PAS UN TITRE. C'EST UN TABLEAU -
ĆWICZENIA DIALEKTYCZNE Z MALARSTWA

**Seria Naukowo-Literacka „Prelekcje Mistrzów”
Wydziału Filologicznego Uniwersytetu w Białymstoku**

Prelekcja 35

Redakcja serii: **Jarosław Ławski, Krzysztof Korotkich**
Redaktor tomu: **Jan Kaznowski**

Według projektu graficznego Huberta Pilcickiego
Zdjęcia na str. 7–25: z prywatnego archiwum Autora
Zdjęcia na str. 30–32: Małgorzata Kamecka, Agnieszka Włoczewska,
Jan Kaznowski

Copyright by Arkadiusz Karapuda
Białystok 2023
Copyright by Uniwersytet w Białymstoku
Białystok 2023

Redakcja techniczna i skład: Krzysztof Rutkowski
Streszczenia: Jan Kaznowski

Wydawnictwo PRYMAT Mariusz Śliwowski
ul. Hetmańska 42, 15-727 Białystok
tel. 602 766 304, 881 766 304
e-mail: prymat@biasoft.net
www.prymat.biasoft.net

ISBN 978-83-7657-497-4

 **Wydział
Filologiczny**

UNIWERSYTET W BIAŁYMSTOKU

PRELEKCJE MISTRZÓW

Arkadiusz Karapuda

(fot. Marek Szymański)

CECI N'EST PAS UN TITRE. C'EST UN TABLEAU

ĆWICZENIA DIALEKTYCZNE Z MALARSTWA

Zupełnie świadomie, tytułując niniejszy tekst, użyłem po pierwsze języka francuskiego, chcąc nawiązać do Międzynarodowego Dnia Francokofonii, w ramach którego wygłosiłem go jako prelekcję, a po drugie sparafrazowałem i poddałem reinterpretacji inskrypcję znajdującą się na powierzchni obrazu autorstwa Reného Magritte’a, belgijskiego malarza, który w wieku lat 29 przeniósł się do stolicy Francji, aby związać się artystycznie z kręgiem twórców surrealizmu – jednego z bardziej znanych francuskich kierunków XX-wiecznej awangardy. Powodem tego zabiegu (użycia języka francuskiego w tytule) może być także znakomita, choć niepozorna, książka pt. *To nie jest fajka*¹ autorstwa *nomen omen* francuskiego filozofa, historyka i socjologa Michela Foucaulta, do której to pozycji postaram się jeszcze powrócić. Ostatnim, być może najbardziej banalnym, francuskim kontekstem tekstu jest fakt, że mimo iż w czasach globalnej wioski trudno mówić czy pisać o stolicach i peryferiach, to jednak Francja bez wątpienia wpisana jest

¹ M. Foucault, *To nie jest fajka*, tłum. T. Komendant, Gdańsk 1996.

w kulturę wszystkich niemal epok, prądów i estetyk, o czym warto przypominać, zwłaszcza w dniu 20 marca – Journé internationale de la Francophonie.

W kolejnych akapitach chciałbym zaprezentować i przybliżyć poszczególne etapy mojej twórczości, z naciskiem na etap ostatni – ciągle trwający, i opatrzyć tę twórczość stosownym komentarzem. Opiszę zatem moje doświadczenia na polu sztuk pięknych, a także relacje i napięcia, jakie obserwuję pomiędzy słowem a przedmiotem oraz pomiędzy słowem a obrazem. Chciałbym też odnieść się do zjawisk towarzyszących mojemu malarstwu, takich jak: tytuł, który jest i zarazem nie jest tytułem, malarska metafora, persyflaż, *trompe-l'œil*, *lingua franca*, *ergon* i *parergon*, kategoria prawdy w malarstwie, czy wreszcie ontologia obrazu.

*

Moja twórczość, która skupiona jest przede wszystkim wokół malarstwa, ewoluowała na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat, aby przybrać postać dialektycznego ćwiczenia pozostającego metaforą otaczającego mnie świata. Zawsze uważałem, że sztuka to rodzaj komunikacji z widzem, ze światem, czy choćby z samym sobą. Osobiście sędzę, że twórczość kończy się na akcie tworzenia, zaś sztuka rozpoczyna się tam, gdzie pojawia się widz i odbiorca. Moje malarstwo zmieniało się na przestrzeni lat, przy czym początkowo dotyczyło głównie człowieka, przedmiotu i przestrzeni, oraz połączenia tych elementów w dowolnych układach. W swoich ówczesnych kompozycjach malarskich, zarówno w warstwie formalnej, jak i treściowej, chętnie odwoływałem się do tradycji, której starałem się nadawać wymiar uniwersalny. W kolejnych latach, poprzez grupę charakterystycznych dla swojej twórczości motywów, takich jak cień, ślad czy przedmiot, opowiadałem o człowieku i jego kondycji, pomijając dosłowne przedstawienie ludzkiej figury.

Około 2013 roku poszerzyłem swoją aktywność artystyczną również o rysunek, obiekty i formy fotograficzne. Moje prace malarskie z lat 2013–2017 to przede wszystkim badanie relacji pomiędzy umownością a iluzją oraz malarska analiza wątków i motywów związanych z kategoriami przestrzeni i miejsca, w kontekście pojęć heterotopii² i nie-miejsc³.

Charakterystycznymi cechami mojej twórczości, niezależnie od używanych mediów, są niemal programowa narracja w warstwie przekazu oraz forma plastyczna bliska rozwiązaniom sztuki geometrii. W swych realizacjach prawie zawsze korzystam z płaskiej, nasyczonej plamy barwnej, wtrętów rysunkowych, malarskiego *fini* oraz purystycznej kompozycji. Moja postawa artystyczna wywiedziona ze sztuki metafory polega na stałym balansowaniu pomiędzy idiomem abstrakcyjnym a figuratywnym, przy czym staram się nigdy nie przekraczać granic dekoracji ani ilustracji.

Około roku 2017 przeformuowałem nieco swój malarski idiom, aby w narracyjnych kompozycjach malarskich zawrzeć konceptualny namysł nad napięciami wytwarzanymi pomiędzy słowem i obrazem. Tak powstałe prace o charakterze epigraficznym mają strukturę kompozycyjną bliską tradycji emblematu – nieco już zapomnianego gatunku literacko-plastycznego⁴. Wizualnie moje obrazy zakładają spotkanie

² Termin zaproponowany przez Michela Foucault: *Inne Przestrzenie*, „Teksty Drugie”, nr 6/2005, s. 117 – 125, tłum. A. Rejniak-Majewska (tekst wykładu wygłoszonego przez Foucaulta w marcu 1967 roku na konferencji *Cercle d’Etudes Architecturales*, opublikowany w czasopiśmie „Architecture. Mouvement. Continuité”).

³ Kategoria autorstwa Marca Auge’a: M. Augé, *Non-Lieux. Introduction à une anthropologie de la surmodernité*, Éditions du Seuil, Paris 1992.

⁴ Forma literacko-plastyczna będąca odrębnym gatunkiem, który pojawił się w europejskiej kulturze wizualnej w renesansie i manieryzmie, a formę dojrzałą osiągnął w baroku.

znaku graficznego w postaci litery z wizerunkiem nierzadko nijakiego, nudnego, a niekiedy nawet przypadkowego wycinka – cytatu z rzeczywistości. Zresztą inskrypcje te, do pewnego momentu⁵, zapisane były jednym z najbardziej udanych i najbardziej rozpowszechnionych w historii krojów pisma pozostającego antykwą – Times New Roman. Jak widać, ten słowny komentarz prawie zawsze zapisany jest w języku angielskim, którego używam przede wszystkim w celu uniwersalizacji przekazu, co w kontekście historycznym sytuować go może w roli współczesnej łaciny, do czego postaram się jeszcze wrócić. Kompozycje umieszczone wewnątrz ramy prawie zawsze zostają przeze mnie sprowadzone do postaci monochromatycznych, lawowanych rysunków, które pozbawione kolorystycznych smaków są bardziej ideą cytowanych fragmentów nieefektownej rzeczywistości niż ich estetyczną interpretacją. Lemma, czyli motto (słowo), wiąże się tu na powierzchni malarstwa z imago (obrazem) poprzez intrygującą grę znaczeń, a iluzyjnie malowana rama, poza byciem banalnym nośnikiem sentencji, wpisuje tę twórczość w Derridiańskie⁶ rozważania nad wzajemnymi relacjami pomiędzy dyskursami filozoficznymi a plastyką, a także w refleksję nad sprzężeniem ergonu⁷ i parergonu⁸. Tym samym zarówno ja (jako autor), jak i odbiorca tego malarstwa, mimowolnie, bierzemy udział w autotelicznym dyskursie poświęconym fenomenologii i ontologii obrazu.

*

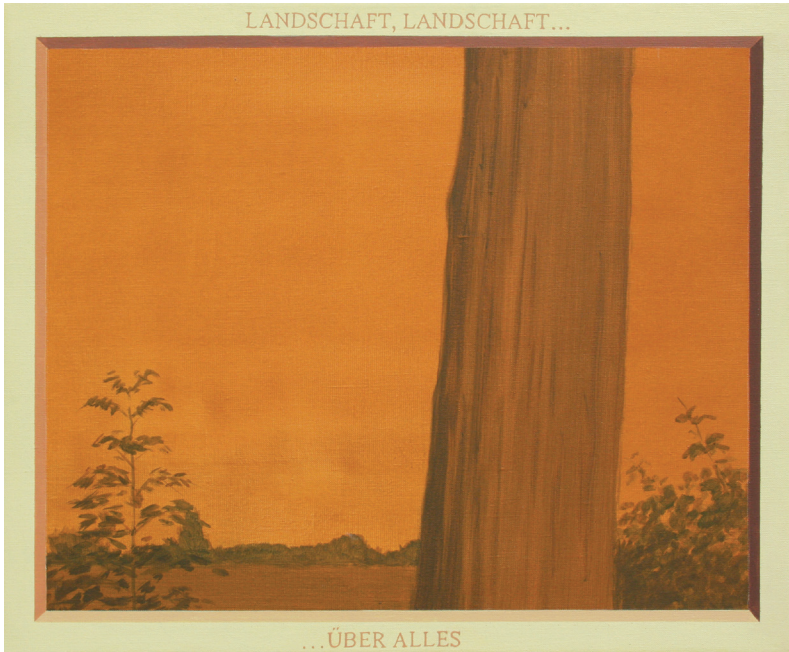
⁵ Poczynając od roku 2023 systematycznie używam kroju pisma Trajan, stylizowanego na litery wykuwane w kamieniu bądź drewnie.

⁶ J. Derrida, *Parergon*, w: *Prawda w malarstwie*, tłum. M. Kwietniewska, Gdańsk 2003.

⁷ Rozumianego jako to, co jest dziełem, w tym wypadku obrazem malarskim.

⁸ Rozumianego jako to, co nie jest dziełem, a więc znajduje się pozornie lub faktycznie poza płaszczyzną obrazu.

Tak konstruowane obrazy zacząłem malować około roku 2017, jednak w tym miejscu chciałbym opowiedzieć o obrazie, który namalowałem w roku 2008, o ironicznym tytule *Landschaft, Landschaft... über alles* (ilustracja 1).

Ilustracja 1. Arkadiusz Karapuda, *Landschaft, Landschaft... über alles*, 2008, olej i akryl na płótnie, 50×61 cm

Obraz ten powstał właściwie przez przypadek, gdyż nie mając żadnego specjalnego konceptu, przebywając na wsi (będąc uczestnikiem pleneru malarskiego), zacząłem dość bezwiednie i bezrefleksyjnie malować pejzaż. Ten wycinek krajobrazu powstawał z natury, bez żadnej referencji fotograficznej ani innych obrazów zapośredniczonych. Naoczna

obserwacja, praca w naturze i brak ortodoksyjnej koncepcji sprawiły mi tak dużą przyjemność z malowania, że postanowiłem w którymś momencie nadać tej hedonistycznej czynności jakiś głębszy sens. Dlatego w pierwszej kolejności postanowiłem domalować widokowi rodzaj ramy-okna utrzymanej w para-iluzyjnej, a może raczej umownej estetyce, która to rama w pewien sposób wzięłaby przedstawiany, klasyczny i nieco zdewaluowany kulturowo motyw pejzażu w swego rodzaju cudzysłów. Malowanie wycinka natury z wyraźną linią horyzontu – mocno określonego i dość wyeksploatowanego przez kulturę wizualną – *landschaftu* – wydawało mi się bowiem na tyle niepotrzebne, iż chciałem się od niego zdystansować. Pomogła mi w tym właśnie rama, która stała się poszukiwanym cudzysłowem, wewnątrz którego znajdował się cytat, będący swoistym *déjà vu* (pejzaż – zaczerpnięty wprost z otaczającej mnie rzeczywistości, jak i nawiązujący do setek tysięcy innych pejzaży wielokrotnie widzianych w dostępnych tekstach kultury).

Tak obramowany krajobraz był już dla mnie akceptowalny, jednak sam obraz (pejzaż + rama) nadal nie był przekonującym mnie dziełem, bo do pełnej satysfakcji brakowało mu, jak się potem okazało, trzeciego elementu (słowa). Będąc w dość błogim nastroju, z niewyjaśnionych przyczyn, zaraz po namalowaniu ramy, zacząłem, niemal podświadomie nucić pod nosem pierwsze takty i słowa pieśni *Lied den Deutschen*⁹. Pieśń ta, pozbawiona oczywiście kontekstu historycznego, w niewytłumaczalny sposób zaczęła w mojej głowie łączyć się z malowidłem, a sekwencja słowna „Deutschland, Deutschland (...)” zamieniła się na „Landschaft, Landschaft (...)”. Kilkanaście minut później na powierzchni

⁹ Hymn państwowy Republiki Weimarskiej, III Rzeszy oraz Republiki Federalnej Niemiec. Tekst pieśni napisał August Heinrich Hoffmanna von Fallersleben do muzyki Josepha Haydna.

obrazu, a ściślej na płaszczyźnie namalowanej ramy, zacząłem kreślić pierwsze litery sentencji: „Landschaft, landschaft... über alles”. Trawestacja znanej pieśni, zmiana znaczenia, ironia, pozycja chłodnego dystansu, swoisty persyflaż, a nawet kpina, wydały mi się naówczas doskonałymi składowymi dzieła malarskiego. Pamiętam, że byłem wtedy zadowolony z tego obrazu, który zresztą wziął potem udział w kilku wystawach, przede wszystkim stając się inspiracją do zatytułowania jednej z nich. Mowa oczywiście o wystawie *Landschaft, Landschaft...*, która odbyła się w Galerii Atak w Warszawie, wiosną 2014 roku¹⁰ i której celem było przyjrzenie się kondycji współczesnego malarstwa pejzażowego. Jednak świadome wnioski z namalowania tej pracy i jej trójdzielnej konstrukcji (rama – przedstawienie – tekst) wyciągnąłem dopiero kilka lat później, a mianowicie w roku 2016, w czasie moich podróży do Chińskiej Republiki Ludowej.

Będąc uczestnikiem pobytu studyjnego w prowincji Guizhou w Chinach, namalowałem obraz zatytułowany *Future Ark* (ilustracja 2), który był moją pierwszą świadomą pracą opartą o trójdzielną konstrukcję, zawierającą: ramę, przedstawienie (cytat z rzeczywistości) oraz sentencję – słowo. W przypadku *Future Ark* użyte słowa, czy może raczej kolokacja, są zasłyszonym związkiem słów dość często używanym przez chińskich oficjeli, głównie w kontekście chińskiego modelu rozwoju, nowobudowanych miast, inwestycji infrastrukturalnych itd. Owa „arka przyszłości” na tyle mocno utrwaliła się w mojej świadomości, a może i w podświadomości (słyszałem to określenie kilkadziesiąt razy, każdego dnia), że postanowiłem przeciwstawić ją sielskiemu widokowi z drzewem bananowca na pierwszym planie.

¹⁰ Wystawa *Landschaft, landschaft...*, Galeria aTAK, Warszawa, 12.06.2014 – 13.09.2014.

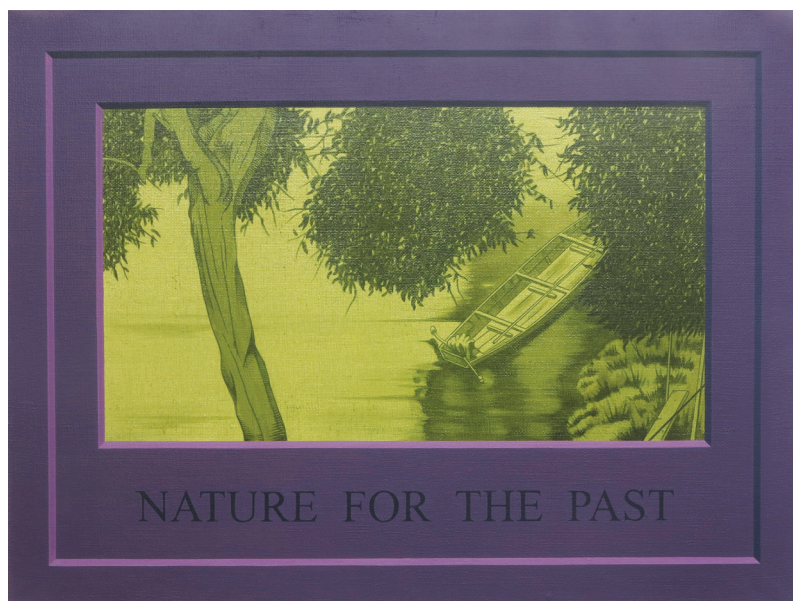
Ilustracja 2. Arkadiusz Karapuda, *Future Ark*, 2016, olej i akryl na płótnie, 50×70 cm

Sprzeczność intencji stojących pierwotnie za utartym, propagandowym sloganem i ich zestawienie z bujną, południowochińską florą, niezakłóconą jeszcze rozwojem cywilizacyjnym Państwa Środka, wydało mi się na tyle atrakcyjne, że od tej pory ten sposób krytycznego podejścia na stałe wpisał się w mój artystyczny *modus operandi*.

Tym sposobem dochodzimy do dyptyku *Nature – Culture*, który w zasadzie zapoczątkował moją twórczość w obecnym jej kształcie. Prace powstały jako swoista reminiscencja tego, co udało mi się zaobserwować podczas podróży do Chin i widoku tzw. *ghost towns*¹¹, choć wcale nie

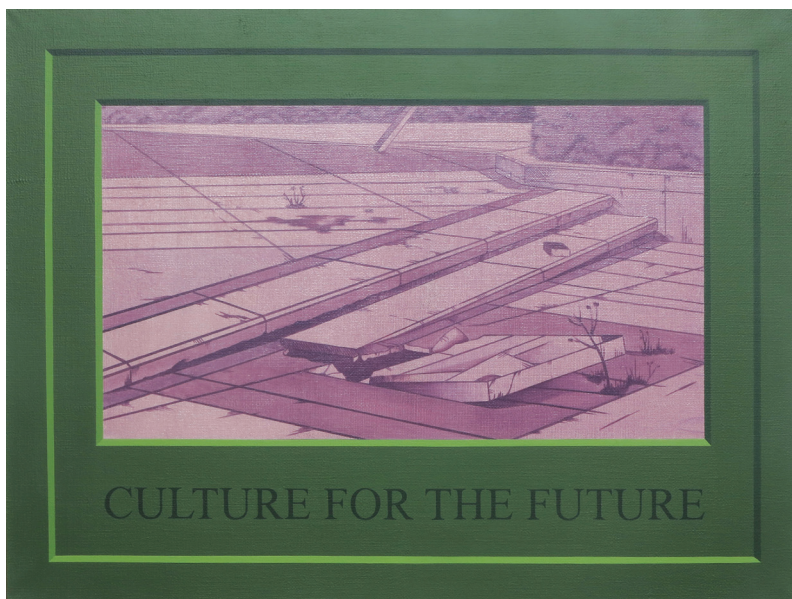
¹¹ Termin dotyczący wyludnionych bądź opuszczonych miast. W kontekście Chin chodzi raczej o nowo budowane miasta (z pełną i ukończoną infrastrukturą),

muszą odwoływać się do konkretnego miejsca. Oczywiście w sposób krytyczny odnoszą się one do współczesnych zdobyczy cywilizacyjnych i tego, jaki wkład mają one w przyszłość człowieka i planety. Natura, która była bazą dla przeszłości, została wyparta przez kulturę, która z kolei nie buduje żadnej bazy czy platformy dla przyszłych pokoleń, a jedynie pozostawia po sobie ruinę pod postacią betonowych trotuarów. Pierwszy z obrazów nawiązuje do równowagi pomiędzy człowiekiem a przyrodą (ilustracja 3), zaś drugi w sposób krytyczny odnosi się do ludzkich wytworów (ilustracja 4).

Ilustracja 3. Arkadiusz Karapuda, *Nature for the past*, 2016/2017, olej i akryl na płótnie, 90×120 cm

które nie zostały jeszcze zasiedlone, czekając w tym względzie na decyzje polityczne, będące częścią tzw. gospodarki centralnie planowanej.

Ilustracja 4. Arkadiusz Karapuda, *Culture for the future*, 2016/2017, olej i akryl na płótnie, 90×120 cm

Prace są dyptykiem i są wobec siebie komplementarne, zarówno kolorystycznie, jak i znaczeniowo. Ich sensy nie są oczywiste, a sentencje, które obecne są na powierzchni namalowanych ram, są bardziej komentarzem, który wchodzi w relacje z reprezentacją, niż tytułem czy przypisem. Słowo pełni tu rolę istotnego komentarza, ale również znaku graficznego, nawiązania do elementów epigraficznych w architekturze historycznej, czy wspominanych już emblematów jako edukacyjno-moralizatorskich rycin, wizualnie wyrażających pojęcia i idee za pomocą hasła, rysunku i krótkiej formy wierszowanej.

*

W ramach swojej twórczości maluję obrazy, na które można, a nawet należy, patrzeć dwa razy i, co za tym idzie, dwukrotnie myśleć. Należy bowiem wziąć pod uwagę zrazu tekst, a innym razem wizerunek. Trzeba też myśleć, w tym samym czasie, o obrazie i o ramie, która przecież nie jest li tylko ramą, ale również elementem obrazu, bo jest przecież malowana. Należy także pamiętać o tradycji *trompe-l'œil*¹² i o współczesnej antykwie – czcionce Times New Roman. Istotne wydają się w tym miejscu również relacja (lub jej brak) pomiędzy pojęciem a rzeczą, a także zależność pomiędzy rzeczą a jej wizerunkiem. Maluję o rzeczywistości, ale i o iluzji (ilustracja 5), a także o nazywaniu tego, co widzimy, i widzeniu tego, co jest określone słowami. Moje malarstwo to zatem rodzaj dialektycznego ćwiczenia, podczas którego na podstawie konfrontacji wiedzy i widzenia, ale też prawdy i percepcji, dochodzi do stworzenia metaforycznego amalgamatu, który niczego nie objaśniając, pomaga określić i zaakceptować rzeczywistość. Obrazy te poddane są oczywiście konceptualnym i pikturalnym rygorom, które sam sobie narzuciłem. Są to: trójelementowa struktura, cytowanie rzeczywistości, czy rozpoznawalny schemat kompozycyjny. Zasadą podstawową jest jednak, jak się wydaje, wspomniany podział każdego obrazu na trzy części. Pierwsza z nich to przedstawienie malowane na podstawie fotografii ukazującej pewien wycinek rzeczywistości. Druga część obrazu to rama, w której zamknięta jest namalowana scena, i której wizerunek namalowany jest w iluzjonistyczny sposób, właśnie w duchu tradycji sztuki *trompe-l'œil* – tak, że niekiedy może się ona wydawać istniejącą fizycznie oprawą, a nie jej malarskim przed-

¹² Malarstwo iluzjonistyczne, którego głównym celem jest uzyskanie złudzenia optycznego. W tym wypadku termin ten stosowany jest zarówno w odniesieniu do malarstwa sztalugowego (głównie XVII- i XVIII-wiecznego), jak i monumentalnych dekoracji z zakresu malarstwa ściennego.

stawieniem. W niej (w ramie) z kolei zawarta jest część trzecia, czyli tekst zapisany zwykle czcionką Times New Roman, prawie zawsze w języku angielskim.

Ilustracja 5. Arkadiusz Karapuda, *Deception*, 2022, olej i akryl na płótnie, 50×60 cm

Zdjęcia, na podstawie których maluję przedstawiające części swoich obrazów, na pierwszy rzut oka wyglądają na przypadkowe. Ukazane miejsca wydają się anonimowe, a przedstawiane przedmioty to banalne rzeczy czy miejsca. Czcionka Times New Roman, której używam do malowania tekstów na obrazach, jest najbardziej pospolitym krojem pisma w świecie używającym alfabetu łacińskiego – to rodzaj współczesnej antykiwy, która poprzez pospolity krój staje się przezroczysta i niemal

pozbawiona kontekstu, czy jakiegokolwiek zabarwienia emocjonalnego. Język angielski, w którym zazwyczaj sformułowane są teksty, to z kolei współczesna *lingua franca*, mowa, którą mógłby posłużyć się każdy, lub też współczesna łacina – język urzędowy, który rządzi zarówno w przestrzeni wizualnej naszej rzeczywistości, jak i w przestrzeniach werbalnych czy semantyczno-intelektualnych.

Moje obrazy są oczywiście, w pewnym sensie, genetyczną wariacją na temat manierystycznych czy barokowych emblematów i, łącząc tekst i obraz, budują swoiste metafory, rebusy i alegorie, jednak z drugiej strony są one na wskroś współczesne, bo pewne pokrewieństwo wizualne łączy je także z wielką rodziną internetowych memów czy demotyatorów.

Moja twórczość wręcz programowo wpisuje się także w postmodernistyczne rozważania filozoficzne na temat relacji przedmiotu oraz jego reprezentacji i w dyskusję nad ontologią obrazu. Ta w konsekwencji prowokuje zadanie podstawowych dla współczesnej kultury wizualnej pytań: Czy obraz jest oknem otwierającym widok na inny świat, jak chciał dawno temu Alberti?¹³ A może jest on ekranem, na który projektujemy swoje fantazmaty, jak można by pomyśleć, inspirując się jeszcze dawniejszą myślą Platona?¹⁴ Czy obraz jest lustrem – odbiciem rzeczywistości, jak sugeruje mimetyczna, cyfrowa współczesność, czy też sam ustanawia własne zasady, jak chciał modernizm?¹⁵ Czy obraz

¹³ Mowa o tzw. *finestra aperta* (otwartym oknie), które zostało przywołane przez Albertiego jako wzór dla nowego malarstwa w jego dziele *Della Pittura* z 1435 roku.

¹⁴ Nawiązanie do tzw. jaskini platońskiej, metafory zawartej w Państwie Platona.

¹⁵ Nurty awangardowe, za każdym razem, zakładały bowiem stworzenie nowej wizualności, będącej indywidualną, autorską interpretacją, nie opartej o dotychczasowe rozwiązania formalne.

jest bardziej przedmiotem o określonej wartości rynkowej, czy może bezcenną ideą? I wreszcie: czy obraz chce być bardziej czytany jako konstrukt intelektualny, czy oglądany jako zmysłowy fenomen? Oczywiście, na te pytania odpowiadają nie tyle moje obrazy, ile raczej widz, który poprzez swoją recepcję wprawia je w dyskursywny, dialektyczny ruch.

W tym miejscu nie sposób nie pomyśleć i nie wspomnieć o słynnym obrazie przywoływanego przeze mnie na początku René Magritte'a pod tytułem *Zdradliwość obrazów*, który przedstawia fajkę, a także wymalowane na tym płótnie zdanie: „*Ceci n'est une pipe*” – to nie jest fajka. Konteksty, strukturę i filozoficzną semantykę tego słynnego dzieła znakomicie opisuje Michel Foucault w swej niepozornej objętościowo i również już przywoływanej książce zatytułowanej *To nie jest fajka*. Oczywiście, że wyobrażenie obecne na obrazie Magritte'a nie jest fajką. Bez wątplenia mamy raczej do czynienia z dziełem sztuki, a to, co widzimy na jego powierzchni, jest jedynie farbą rozprowadzoną na płótnie w pewnym, określonym porządku. W umyśle patrzącego na widok tej farby pojawia się jednak idea fajki. Podobnie, choć nieco inaczej, rzecz ma się w przypadku moich obrazów. Gdybym to jednak ja namalował taką fajkę, nie napisałbym z całą pewnością, że to fajka, ale również nie przekonywałbym, że to nie jest fajka. Zestawiłbym raczej jej wizerunek z zupełnie innym słowem, czy może nawet całym zdaniem lub sentencją. Teksty i pojęcia, które zderzam z wizerunkami, raz wydają się bowiem bliskie umieszczonej wewnątrz ramy reprezentacji, a kiedy indziej brzmią tak, jakby były z nią sprzeczne. Prawie nigdy nie nazywają tego, co widać, lecz prawie zawsze zmieniają jego znaczenie. Zresztą to, co przeczytaliśmy na ramie, każe nam w zupełnie inny sposób spojrzeć na to, co widać.

W roku 2019 w nawiązaniu do wyżej wspomnianej pracy Magritte'a namalowałem swoisty obraz-manifest¹⁶ tego, czym się obecnie zajmuję w ramach działalności malarskiej (ilustracja 6).

Ilustracja 6. Arkadiusz Karapuda, *C'est un tableau*, 2019, olej i akryl na płótnie, 50×60 cm

Jest na tym obrazie oczywiście przedstawienie (przypadkowe kartonowe pudło), jest rama (tym razem podwójna) i jest inskrypcja (również podwójna). Pierwsza rama bierze w swego rodzaju cudzysłów przedsta-

¹⁶ Arkadiusz Karapuda, *C'est un tableau*, 2019, olej i akryl na płótnie, 50×60 cm.

wiany motyw i komentuje go, mówiąc, że jest bez tytułu. Tym samym wskazuje, że zwrot „sans titre” (bez tytułu) mógłby być odebrany właśnie jako tytuł i tu pojawia się pierwsza ciekawa sprzeczność znaczeniowa. Ale na tym nie koniec, bo tę ramę komentuje kolejna bordiura, na której widnieje napis: „Ceci n’est pas un titre”. Wiemy już zatem, że rama z napisem „sans titre” nie jest tytułem, a obrazem, podobnie jak samo przedstawienie. Tu jednak dochodzi do głosu rama ostateczna (realna) – drewniana oprawa, do której przytwierdzona jest tabliczka z napisem: „C’est un tableau” (ilustracja 7).

Ilustracja 7. Arkadiusz Karapuda, *C'est un tableau*, detal, 2019, olej i akryl na płótnie, 50×60 cm

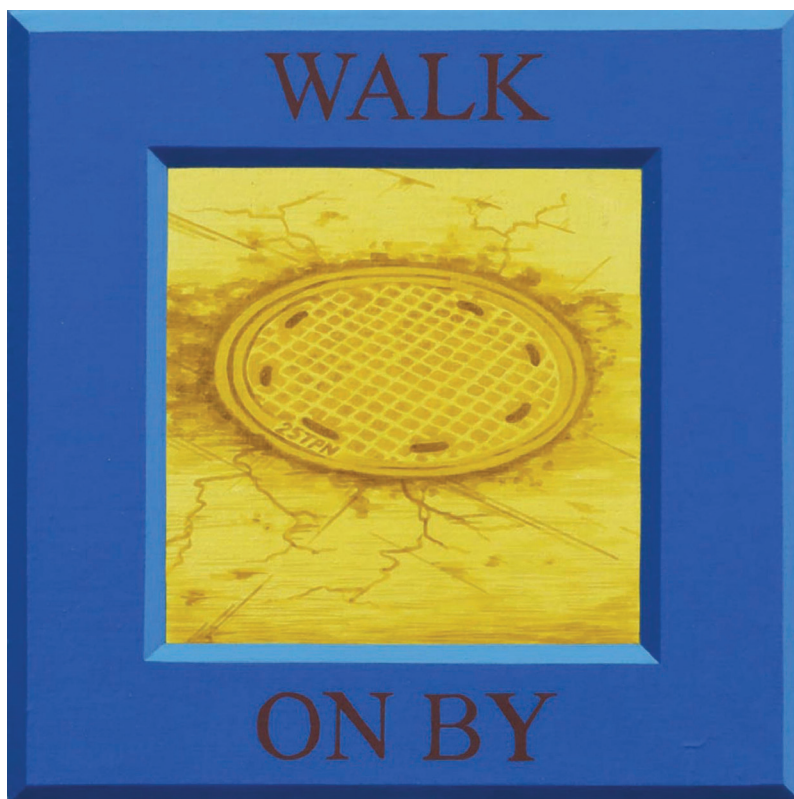
Ten iście konceptualny, pozamalarski zabieg wydaje się wyjaśniać wszelkie nieporozumienia i w sposób dosadny komentować całą sytuację. Mamy bowiem do czynienia z obrazem i z niczym więcej: inskrypcje, rami, przedstawienia i relacje zachodzące między nimi tworzą obraz, który, choć posiłkuje się słowem, pozostaje obrazem i niczym ponadto. Tytuł tej pracy w sposób oczywisty przewrotnie nawiązuje do pomysłu

René Magritte'a, który przy pewnych swych pracach umieszczał tytuły przeczące oczywistemu obrazowi.

W centralnych partiach moich obrazów, na których zwykle znajdujemy cytaty z rzeczywistości, zazwyczaj proponuję przyjrzenie się ciasno skadrowanym detalom (ilustracja 8, 9, 10), wydobywając rugowane z codzienności elementy i nadając im pewną niezwykłą doniosłość, dostrzegając w nich metafory oraz ukryte i nieoczywiste sensy.

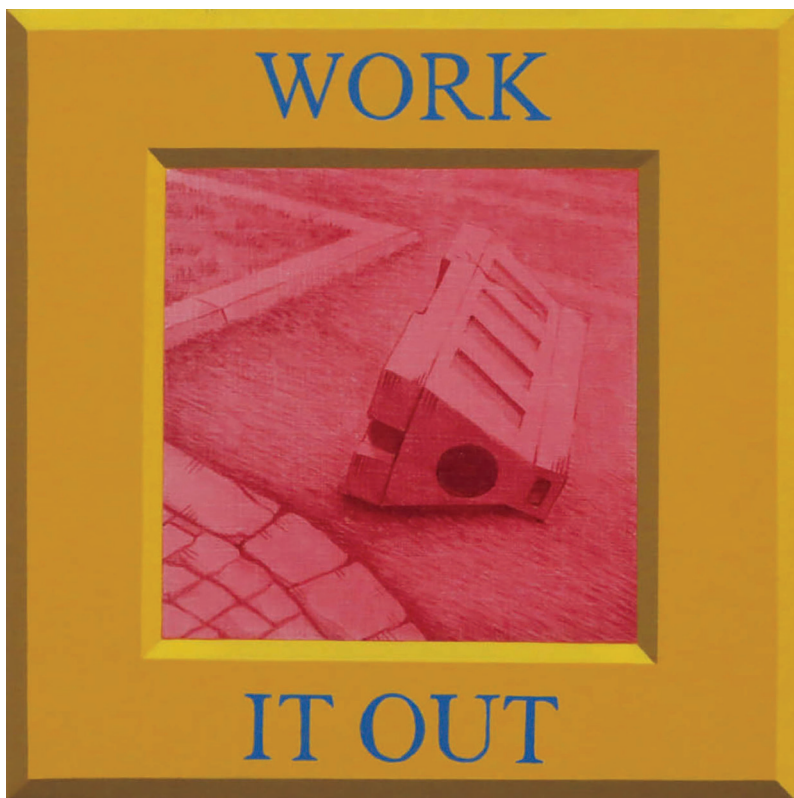

Ilustracja 8. Arkadiusz Karapuda, *Don't lose your head*, 2019, olej i akryl na płótnie, 20×20 cm

Ilustracja 9. Arkadiusz Karapuda, *Walk on by*, 2019, olej i akryl na płótnie, 20×20 cm

Staram się w ten sposób podnieść prozaiczne doświadczenia do rangi dzieł, oddzielając je od zewnętrznego świata iluzjonistyczną ramą po to, żeby można było na nie w skupieniu popatrzeć i następnie skonfrontować je z inskrypcjami na ramach, tym samym poddając je prawu ścierania się przeciwieństw (słowo–obraz).

Ilustracja 10. Arkadiusz Karapuda, *Work it out*, 2019, olej i akryl na płótnie, 20×20 cm

W moim malarstwie obecność napisów na ramach wcale definitywnie nie rozszyfrowuje wizerunków umieszczonych w ich granicach; w moim zamierzeniu bowiem znaczenie każdej mojej pracy może – a nawet powinno – być nieco inaczej odczytywane przez każdego z odbiorców. Aby osiągnąć ten cel, napisy formułuję przekornie, dwuznacznie, prowoka-

cyjnie czy nawet przewrotnie, dzięki czemu widz-odbiorca może każde niemal z płócien rozumieć na wiele sposobów, zależnie od umiejętności interpretacyjnych i własnego bagażu doświadczeń.

Kolejnym konceptualnym i fenomenologicznym problemem przedstawianych płócien jest obecność tytułu jako literackiej i filozoficznej składowej obrazu. Warto się bowiem zastanowić, czy tytuł jest integralnym składnikiem dzieła z zakresu sztuk wizualnych, czy nie? W sztukach plastycznych na przykład pojawia się w tym miejscu zmiana medium, np. z malarskiego (czy rzeźbiarskiego) na językowe. W jaki sposób zatem związać literacki tytuł z dziełem wykonanym w medium plastycznym? W przypadku moich obrazów nie może się pojawić pytanie o oczywisty integralny związek tytułu-inskrypcji z resztą przedstawienia, gdyż napis obecny na bordiurze funkcjonuje przecież na tych samych prawach, co każdy inny namalowany element. Oczywiście to nie ja wymyśliłem umieszczenie opisu czy tytułu na malaturze obrazu, lecz rzecz w tym, że tę praktykę stosuję dość konsekwentnie, niemal programowo i w charakterze zasadniczego zasugerowania treści lub jej przeciwieństwa, przy jednoczesnym braku zgody na zrównanie tego napisu z tytułem, którym ten przecież jednocześnie pozostaje.

*

W swojej konsekwentnej i dość rozpoznawalnej praktyce od przeszło pięciu już lat posługuję się obrazem i słowem, kadruję fragmenty rzeczywistości i cytuję je, niemal reprodukując ich fotograficzne wizerunki. Biorę kadry w szerokie obramienia i wpisuję w nie słowne komentarze do przedstawień. Te praktyki mogłyby sugerować oświeceniową wiarę w to, że świat da się skatalogować i opisać, jednak narracja wynikająca z głębszej interpretacji moich prac temu przeczy, wywodząc się intelektualnie bardziej z myśli dekonstruktywizmu, postmodernizmu i czasów końca wielkich narracji.

Moje prace podejmują dość złożoną tematykę zależności pomiędzy ideą i detalami otaczającej rzeczywistości, pomiędzy pozornie nieistotnym, powszednim drobiazgiem a mnóstwem poważnych problemów filozoficznych. Moja malarska twórczość to sztuka intelektualna i conceptualna, i wierzę, że myślący odbiorca poradzi sobie z interpretacją, która nigdy nie pozostaje przecież jednoznaczna, a dopuszcza liczne możliwości odczytu, czyniąc z moich obrazów, ku mej uciesze, rodzaj swoistych ćwiczeń dialektycznych z malarstwa.

Bibliografia

- L.B. Ablrerti, *O malarstwie*, tłum. L. Winniczuk, Wrocław 1963.
- M. Augé, *Non-Lieux. Introduction à une anthropologie de la surmodernité*, Paryż 1992.
- J. Derrida, *Prawda w malarstwie*, tłum. M. Kwietniewska, Gdańsk 2003.
- M. Foucault, *To nie jest fajka*, tłum. T. Komendant, Gdańsk 1966.
- M. Foucault, *Inne Przestrzenie*, „Teksty Drugie”, tłum. A. Rejniak-Majewska, nr 6/2005.
- K. Lipka, *Jak wiele znaczą rzeczy mało znaczące... Wybór prac Arkadiusza Karapudy z lat 2017–2021*, w: *Katalog wystawy Arkadiusza Karapudy w Galerii Stalowej*, Warszawa 2022.
- K. Lipka, *Arkadiusza Karapudy słowa i obrazy*, „Aspiracje”, nr 59 (4/2019), Warszawa 2019.
- J. Pelc, *Obraz – słowo – znak*, Wrocław 1973.
- J. Pelc, *Słowo i obraz*, Kraków 2002.
- Platon, *Państwo*, tłum. W. Witwicki, Warszawa 1990.
- M. Rusinek, *Retoryka obrazu*, Gdańsk 2012.
- M. Salwa, *Iluzja w malarstwie. Próba filozoficznej interpretacji*, Kraków 2010.

Budynek Wydziału Filologicznego oraz Wydziału Historii
Uniwersytetu w Białymstoku, plac NZS-u 1

Zapraszamy na
PRELEKCJE MISTRZÓW
na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu w Białymstoku

20 marca 2023
o godz. 12:00

prelekcję

CECI N'EST PAS UN TITRE. C'EST UN TABLEAU

—

ĆWICZENIA DIALEKTYCZNE Z MALARSTWA

wygłosi

dr hab., prof. ASP w Warszawie

Arkadiusz KARAPUDA

Aula Wydziału Filologicznego UwB, Pl. NZS 1

www.filologia.uwb.edu.pl | link do transmisji: **MSTeams**

Spotkanie dofinansowane dzięki wsparciu: Marszałka Województwa Podlaskiego,
Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu w Białymstoku, Dziekana Wydziału Filologicznego

 Wydział Filologiczny
UNIWERSYTET W BIAŁYMSTOKU

ORGANIZACJE:
 Wydział Filologiczny KATEDRA
PCCJL
PARTNERZY HONOROWI:

for. M. Szymanski

Plakat zapowiadający Prelekcję Mistrzowską
Profesora Arkadiusza Karapudy,
Wydział Filologiczny UwB, 20 marca 2023 r.

Profesor Arkadiusz Karapuda wygłasza Prelekcję Mistrzowską,
Aula Wydziału Filologicznego UwB

Podczas Prelekcji Mistrzowskiej prof. Arkadiusza Karapudy. Na pierwszym planie:
dr hab. Agnieszka Włoczevska, dalej, od lewej: prof. Violetta Wejs-Milewska,
dr hab. Barbara Czarnecka

Profesor Arkadiusz Karapuda rozmawia z dr. Janem Kaznowskim

Profesor Arkadiusz Karapuda, Aula Wydziału Filologicznego

PRELEKCJA MISTRZOWSKA

Profesora Arkadiusza Karapudy

20 marca każdego roku przypada Międzynarodowy Dzień Frankofonii (Journée internationale de la Francophonie) upamiętniający założenie Międzynarodowej Organizacji Frankofonii (Organisation internationale de la Francophonie – OIF). Wcześniej, w 1970 roku, w stolicy Nigru Niamey, utworzono Agencję Współpracy Kulturalnej i Technicznej (Agence de coopération culturelle et technique – ACCT). Jej inicjatorami byli Léopold Sédar Senghor (prezydent Senegalu i późniejszy członek Akademii Francuskiej), Habib Bourguiba (Tunezja), Hamani Diori (Nigeria) oraz książę Norodom Sihanouk (Kambodża). Celem współpracy miało być włączenie języka francuskiego w służbę „sprawiedliwości, rozwoju i zbliżenia między narodami” (zob. www.francophonie.org). Według danych ze strony www.francophonie.org, obecnie na świecie językiem francuskim posługuje się 321 milionów ludzi, chociaż z racji członkostwa lub innego statusu państw związanych z OIF, Frankofonia obejmuje aż 1,2 mld osób w 88 krajach. Polska posiada status obserwatora¹⁷.

¹⁷ Więcej informacji na temat OIF można znaleźć np. w publikacji A. Włoczewskiej *Mały leksykon pojęć i terminów frankofońskich*, Wydawnictwo Uniwersytetu w Białymstoku, Białystok 2012.

By uświetnić święto Frankofonii wszystkie kraje członkowskie lub stowarzyszone z OIF, w których lub dla których język francuski odgrywa specjalną rolę, organizują wydarzenia mające na celu celebrowanie kultury francuskojęzycznej. Odbywa się to na wszystkich szczeblach: na poziomie OIF, pod patronatem rządów państw francuskojęzycznych, a także z inicjatywy uniwersytetów, szkół, stowarzyszeń, miłośników języka francuskiego. Konferencje, przedsięwzięcia artystyczne, wykłady oraz wydarzenia ludyczne mają swoje miejsce w trakcie obchodów. Każdy 20 marca jest okazją do przyjrzenia się promieniowaniu języka francuskiego w świecie oraz niezwykle ciekawej dynamice kultury krajów, w których język ten jest obecny, i wzajemnemu przenikaniu się kultur lokalnych z językiem francuskim. Przenikanie to spowodowało, że to, co zwykliśmy nazywać tradycyjnie językiem Moliera, w przeciągu przeobrażeń ostatnich dziesięcioleci, a nawet stuleci, stało się ogromnie zróżnicowaną, barwną i żywą tkaniną z mnóstwem odcieni, charakterystycznych dla danego miejsca na kuli ziemskiej, i nie daje się już od dawna sprowadzić wyłącznie do języka „Metropolii”.

Ale nie tylko o samą mowę chodzi. Co oczywiste, oddziaływanie kultury frankofońskiej, jak zresztą każdej innej, ma miejsce również za pośrednictwem sztuki wizualnej, muzycznej i innych. Polska żywo interesowała się jej promieniowaniem i na swój sposób przyswajała ją i przetwarzała. Dlatego nikogo nie dziwi, że twórcy, którzy nie władali lub nie władają językiem francuskim, również czerpali i czerpią inspiracje z kultury frankofońskiej. Przykładem takiego twórcy jest Arkadiusz Karapuda.

Spółeczność romanistyczna Uniwersytetu w Białymstoku po raz kolejny włączyła się o obchody Dnia Frankofonii. Z inicjatywy Pracowni Literatury Francuskiej i Frankofońskiej Wydziału Filologicznego dnia 20 marca 2023 roku odbyła się Prelekcja Mistrzowska z udziałem znakomitego

malarza Arkadiusza Karapudy, profesora warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, uczestnika licznych wystaw w Polsce, Europie i Azji¹⁸.

Profesor Karapuda przybył do nas z wykładem zatytułowanym *Ceci n'est pas un titre. C'est un tableau – ćwiczenia dialektyczne z malarstwa*. Mistrz przedstawił w nim ewolucję i najważniejsze założenia swojej twórczości malarskiej. W kontekście obchodów święta Frankofonii szczególnie ciekawe dla nas było to, że artysta, który podąża własną drogą, nieposługujący się językiem francuskim, również czerpie z malarstwa oraz myśli francuskiego obszaru językowego. W tym przypadku chodzi przede wszystkim o dwie postaci: Renégo Magritte'a oraz Michela Foucaulta. Pierwszy był Belgiem, drugi Francuzem. Jak przyznaje sam Prelegent, tytuł wystąpienia jest nieprzypadkowy, w wyraźny sposób nawiązując do obrazu Magritte'a *La Trahison des images*. Na tym słynnym obrazie przedstawiającym fajkę malarz umieścił inskrypcję: „Ceci n'est pas une pipe” („To nie jest fajka”). Francuska część tytułu prelekcji Profesora Arkadiusza Karapudy tłumaczy się następująco: „To nie jest tytuł. To jest obraz”. W historii przedstawionej przez naszego znakomitego Gościa obserwujemy fascynującą dynamikę, czy też dialektykę właśnie, która w jakiś sposób przypomina zabawę lub też prowokację belgijskiego surrealisty, choć podążą inną drogą i jest całkowicie autorskim tworzeniem własnej estetyki i wizji malarstwa. Arkadiusz Karapuda, podobnie do zabiegu Magritte'a, umieszcza na swoich obrazach bordiury, a na nich inskrypcje, przez co tworzy grę słowa i obrazu oraz treści i rzekomego tytułu („To nie jest tytuł”).

¹⁸ Szczegółowy biogram artysty znajduje się na stronach 39–51 niniejszej publikacji.

Prelekcja miała miejsce w Auli Wydziału Filologicznego UwB przy Placu Niezależnego Zrzeszenia Studentów 1. Rozpoczęła się w południe i trwała do godziny 14. Słuchaczami byli pracownicy Wydziału Filologicznego, studenci oraz uczniowie z liceów ogólnokształcących III, IV i VI z Białegostoku. Władze Wydziału reprezentowały Pani prof. dr hab. Violetta Wejs-Milewska, prodziekan ds. strategii rozwoju oraz Pani dr Beata Piecychna, pełnomocnik Dziekana ds. kierunku Filologia: moduły neofilologiczne. Prelekcję zakończyły pytania ze strony publiczności i dyskusja na temat, między innymi, technik malarskich oraz założeń twórczości Mistrza. Pytania zadawali nie tylko pracownicy Wydziału, ale również nasi studenci oraz uczniowie klasy maturalnej jednego z liceów, co świadczyło o żywym odzewie i zainteresowaniu wykładem. Profesor Karapuda bardzo chętnie odpowiadał na pytania i hojnie dzielił się swoimi refleksjami, dzięki czemu prelekcja przebiegła w niezwykle przyjemnej i kameralnej atmosferze, choć w Auli zgromadziło się prawie 200 osób. Spotkanie dostępne było również dla tych, którzy chcieli połączyć się z nami zdalnie za pośrednictwem platformy *online*.

Spotkanie z Panem profesorem Arkadiuszem Karapudą zakończyło się uroczystym obiadem w jednej z restauracji przy Rynku Kościuszki w Białymstoku, podczas którego dyskusje, związane z tematyką prelekcji i sztuki w ogóle, nie miały końca.

Kampus Uniwersytetu w Białymstoku, ul. Ciołkowskiego 1

Prof. Arkadiusz Karapuda w swojej pracowni
przy ul. Tarczyńskiej w Warszawie
(fot. Nicolas Groszperre)

ARKADIUSZ KARAPUDA¹⁹

Wykształcenie

Urodzony w Żyrardowie (1981). Absolwent klasy o profilu humanistycznym Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego w Żyrardowie. Studiował na kierunku i specjalności Malarstwo na Wydziale Malarstwa, w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie (2002–2007), gdzie uzyskał dyplom z wyróżnieniem rektorskim, zrealizowany pod kierunkiem prof. Marka Sapetto (2007). Aneks do pracy dyplomowej zrealizował w zakresie specjalizacji dodatkowej z Technik i Technologii Malarstwa Ściennego, pod kierunkiem dra Edwarda Tarkowskiego, a teoretyczną część pracy dyplomowej napisał pod kierunkiem dr hab. Anny Lewickiej-Morawskiej.

Aktywność zawodowa

Arkadiusz Karapuda jest autorem dwudziestu pięciu wystaw indywidualnych i uczestnikiem ponad stu dwudziestu wystaw zbiorowych, w tym m.in. w Polsce, Chinach, Niemczech, Bułgarii, Hiszpanii, Rosji, Czechach, ale także na Litwie, Ukrainie, Słowenii oraz we Włoszech. Jest

¹⁹ Informacje podane przez Prelegenta i dostępne na: <https://wm.asp.waw.pl/adi-arkadiusz-karapuda/> oraz <https://leksykon.asp.waw.pl/arkadiusz-karapuda/> (dostęp 21.08.2023).

laureatem licznych nagród, wyróżnień i stypendiów, w tym Wyróżnienia na VI Piotrkowskim Biennale Sztuki (2021), Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (2014), Stypendium Fundacji Kultury Polskiej (2013), Nagrody Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego, na 24 Festiwalu Polskiego Malarstwa Współczesnego w Szczecinie (2012), Stypendium Inicjatywy Entry (2008), Grand Prix 7. Międzynarodowych Warsztatów Malarskich Pieńków (2007), Nagrody im. Józefa Szajny (2007), Nagrody Banku BPH (2007), Stypendium Ministra Kultury i Sztuki (2005). Prace artysty znajdują się w kolekcjach: Luciano Benetton Foundation, Fundacji Polskiej Sztuki Nowoczesnej, Płockiej Galerii Sztuki, Muzeum Chełmskiego w Chełmie, Fundacji Marka Marii Pieńkowskiego, 798 Art Zone Collection, Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, oraz w prywatnych kolekcjach sztuki w kraju i zagranicą. Twórca jest także autorem artykułów i publikacji o charakterze naukowym i popularyzatorskim w zakresie sztuki. Jako kurator i komisarz zrealizował kilkanaście wystaw. Juror konkursów artystycznych. Wielokrotnie był także członkiem i kierownikiem uczelnianych zespołów badawczych. Organizował i uczestniczył w licznych krajowych i zagranicznych plenerach, warsztatach, rezydencjach i pobytach studyjnych, a także zjazdach, konferencjach, sympoziach i seminariach dotyczących sztuki i szeroko rozumianej kultury. Był także uczestnikiem i stypendystą programów *Erasmus* i *Erasmus+* dla kadry badawczo-dydaktycznej (2010 – Ostrawa, 2012 – Lipsk, 2014 – Antwerpia, 2016 – Madryt, 2017 – Mediolan, 2018 – Walencja).

Kariera akademicka i naukowa

Arkadiusz Karapuda uzyskał stopień doktora (2011), a następnie stopień doktora habilitowanego (2018) w dyscyplinie artystycznej sztuki pięknej. Pracował jako pełniący obowiązki asystenta (2005–2007) oraz asystent w Pracowni Malarstwa prof. Marka Sapetto (2007–2010) i dalej jako asystent (2010–2013), a następnie adiunkt (2013–2017) w Pracowni Malarstwa

prof. Stanisława Bąja. Obecnie pracuje na stanowisku profesora uczelni na Wydziale Malarstwa warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, gdzie prowadzi Pracownię Rysunku dla studentów I roku (od 2017). W latach 2021–2022 prowadził także zajęcia z Malarstwa i Kreacji Artystycznej dla studentów studiów zaocznych kierunku Grafika na Wydziale Grafiki ASP w Warszawie. Promotor i recenzent magisterskich prac dyplomowych, aneksów do prac dyplomowych, promotor oraz recenzent rozpraw doktorskich, a także członek komisji w postępowaniach o nadanie stopni naukowych w zakresie sztuki. Redaktor monografii naukowych, autor recenzji wydawniczych oraz publikacji w czasopismach naukowych z zakresu sztuki. Recenzent projektów badawczych Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki (2015). Prodziekan ds. nauki i badań naukowych Wydziału Malarstwa ASP w Warszawie (2016–2019). Jest członkiem Rady Naukowej Wydawnictwa Katedry Poetyki Intersemiotycznej i Komparystyki Mediów (INoKiR) UKSW (od 2020). Ekspert Komisji Ewaluacji Nauki (2022) i konsultant Centrum Edukacji Artystycznej (od 2022).

Nagrody, stypendia i wyróżnienia

2022

- *Nagroda Rektora ASP w Warszawie*

2021

- *Wyróżnienie na VI Piotrkowskim Biennale Sztuki*

2018

- *Nagroda Rektora ASP w Warszawie*

2014

- *Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego*

2013

- *Stypendium Fundacji Kultury Polskiej*

2012

- *Nagroda Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego, na 24 Festiwalu Polskiego Malarstwa Współczesnego w Szczecinie.*

2009

- Nagroda Rektora ASP w Warszawie

2008

- Stypendium Inicjatywy Entry
- Grand Prix 7. Międzynarodowych Warsztatów Malarskich Pieńków

2007

- Nagroda im. Józefa Szajny
- Nagroda Banku BPH
- Nagroda europoseł do Parlamentu Europejskiego p. Ewy Tomaszewskiej

2005

- Stypendium Ministra Kultury i Sztuki

2004

- Nagroda Rektora ASP w Warszawie

Wystawy indywidualne

2023

- *Think twice*, Galeria Sztuki Wozownia, Toruń

2022

- „... też prawda”, Miejska Galeria Sztuki, Zakopane
- *A Deeper Fake*, Ośrodek Działań Artystycznych, Piotrków Trybunalski
- *Ceci n'est pas un titre*, Galeria Stalowa, Warszawa

2020

- *Hour by hour*, Galeria A19, Stacja Metra Marymont, Warszawa 2019
- *Słowa i obrazy*, Galeria Wystawa, Warszawa

2018

- *Fragmenty*, Galeria XX1, Warszawa

2017

- *Wszędzie i nigdzie / Všude a nikde*, Galerie Mesta Trince, Trzyniec, Czechy

2016

- *Miejsca-Nie-Miejsca*, Galeria Promocyjna, Warszawa

- *Byty pojedyncze*, Galeria ES, Międzyrzec Podlaski
- 2015**
 - *9x5*, Galeria Przystanek, Przystanek Kultura, Piaseczno
 - *Moduł*, Galeria Podlaska, BCK, Biała Podlaska
 - *Natura-Miejsce-Kultura* (wraz z Aleksandrą Bujnowską), Płocka Galeria Sztuki, Płock
- 2014**
 - *Deska, triki i życie* (wraz z Aleksandrem Ryszką), Galeria Wizytująca, Warszawa
- 2012**
 - *Mit koryncki* (w ramach projektu: $1/\infty$), Galeria A19, Stacja Metra Marymont, Warszawa
 - *Fantazmaty platońskie*, Galeria RAL 9010, Warszawa
- 2011**
 - *Coś tam było! Człowiek!*, Galeria Aula, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie
- 2010**
 - *Varia*, Galeria Sztuki „Wystawa”, Warszawa
- 2009**
 - *Malarstwo*, Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza, Chełm
 - *Malarstwo*, Galeria Promocyjna, Warszawa
 - *Tu i tam*, Galeria Krytyków Pokaz, Warszawa
 - *Azyle*, Galeria XX1 Kuchnia, Warszawa
- 2008**
 - *Przekraczanie*, Galeria Działań, Warszawa
- 2007**
 - *Okolice człowieka*, Bałtycka Galeria Sztuki, Ustka
- 2006**
 - *Pomiędzy – malarstwo, rysunek, obiekty*, Salon Sztuki 49, Warszawa

Udział w wystawach zbiorowych

2022

- *MiszMasz*, Museo Diocesano/Chiesa di Santa Maria dell'Angelo, Galleria della Molinella, Faenza, Włochy
- *Galeria 72. 50 lat kształtowania przestrzeni dla sztuki. 1972–2022*, Galeria 72, Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza w Chełmie
- *1. urodziny Galerii Tlen*, Galeria Tlen, Warszawa
- *Akcja. Aukcja, ASP w Warszawie dla Ukrainy*, Galeria Salon Akademii, Warszawa
- *Chirurgiczna robota*, Galeria Salon Akademii, Warszawa
- *Arka nie widziałeś? Wokół figury*, Centrum Kultury Łowicka, Warszawa
- *Akademicy współczesności – mistrz i uczeń*, Polswiss Art, Warszawa

2021

- *Salon zimowy*, Goldenmark, Warszawa
- *Akademicy Współczesności*, Polswiss Art, Warszawa; NBP, Kraków
- *Powrót z gwiazd – VI Piotrkowskie Biennale Sztuki*, Ośrodek Działań Artystycznych, Piotrków Trybunalski
- *Mroźne widzenie*, Galeria UMCS, Lublin
- *Przestrzeń czasu. Widzieć. 40 lat Płockiej Galerii Sztuki*, Płocka Galeria Sztuki, Płock
- *Pocztówka z domu*, Galeria Salon Akademii, Warszawa

2020

- *Sztuka w czasach zarazy. Preludium*, w ramach XXIV Festiwalu „Nauka z pałacem w tle”, Galeria Sztuki Współczesnej Oranżeria, Pałac PAN, Jabłonna
- *IV Ogólnopolski Konkurs Malarski im. Leona Wyczółkowskiego*, Galeria Miejska BWA, Bydgoszcz
- *Odmienne postawy – cztery przestrzenie. Mistrzowie współczesności z kolekcji Galerii 72*, Galeria 72, Muzeum Ziemi Chełmskiej im. W. Ambroziewicza w Chełmie
- *Salon parametryczny +*, Galeria Salon Akademii – Koneser, Warszawa

- *Gdańsk – Warszawa. Wspólne historie – kryterium koloru*, Galeria Salon Akademii – Koneser, Warszawa; Zbrojownia Sztuki, Gdańsk
- *Narracja obrazu*, Muzeum im. Bolesława Biegasa, Warszawa

2019

- *Ściana*, Galeria Działań, Warszawa
- *FotoFaktor*, Galeria Salon Akademii – Koneser, Warszawa
- *Znaki i litery*, Centrum Spotkania Kultur, Lublin
- *Śmierć tytułom*, Galeria Neon, Wrocław
- *Mała niebieska kredka*, Miejskie Centrum Kultury, Gostynin

2018

- *Grunwald-Art 2018*, Galeria Marszałkowska, Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn
- *IV Międzynarodowy Konkurs Artystyczny – Pejzaż Współczesny*, Miejska Galeria Sztuki w Częstochowie
- *Lejantias, arte joven polaco en la colección de K. Musiał*, Centre del Carme, Walencja, Hiszpania
- *Primary Colours 4*, Mini Salon Sztuki, Miejskie Centrum Kultury, Ciechocinek
- *Konkret/Dyskurs/Complexity*, Galeria XS, Instytut Sztuk Pięknych, Wydział Pedagogiczny i Artystyczny Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach
- *Konkret/Dyskurs/Kod*, Galeria EL, Elbląg
- *Kolekcja Primary Colours*, Galeria Omega, Toruń
- *Join the Dots / Unire le distanze*, Salone degli Incanti, Triest, Włochy
- *Panie kolego*, Galeria Autograf, Warszawa
- *Esame čia*, Meno Parkas Galerija, Kowno, Litwa
- *Konkret/Dyskurs/Algorytm*, Galeria Akademicka, Wydział Artystyczny, Uniwersytet Śląski, Cieszyn
- *Większy niż szafa*, Galeria Salon Akademii, Warszawa
- *Obraz/obiekt*, Galeria 72, Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza, Chełm

2017

- *Wczoraj i jutro*, Centrum Łowicka, Warszawa
- *Surface/Powierzchnia*, Galeria Neon, Wrocław; Galeria Bardzo Biała, Warszawa
- *Grid 5*, Galeria XS, Instytut Sztuk Pięknych, Wydział Pedagogiczny i Artystyczny Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach
- *Razem czy osobno*, Galeria Fundacja Autonomia, Warszawa
- *Fields of Vision*, w ramach: *NATUR-AL (L)*, 15 Art Stays Festival, Galerija FO.VI, Kidričevo, Słowenia
- *Tu jesteśmy / Wybrane prace z kolekcji Krzysztofa Musiała*, Centrum Sztuki Współczesnej w Toruniu
- *After China Group 2016*, Mestna Galerija Ptuj, Ptuj, Słowenia
- *The eagle has landed: Apollo 11 – Next Step*, Ausstellungszentrum Pyramide Berlin, Berlin, Niemcy

2016

- *Insight China – Painting of the world*, 1st Silk Road Cultural Expo, Dunhuang, Chiny
- *Salon letni*, Galeria Promocyjna, Warszawa
- *Central Eastern European Artists in Guizhou*, FutureArk – 798 Art Center, Guiyang, Chiny
- *Orzeł wylądował: Apollo 11 – 45 lat później*, Centrum Kultury i Inicjatyw Obywatelskich, Podkowa Leśna
- *Między systemami*, Centro de Arte Contemporáneo “Francisco Hernández”, Malaga, Hiszpania
- *Spotkanie pokoleń. Malarze warszawskiej Akademii z kolekcji Krzysztofa Musiała*, Galeria Salon Akademii, Warszawa

2015

- *StrichPunktEnter*, Univeristat der Kunste Berlin, Berlin, Niemcy
- *Kontrasty*, w ramach *Festiwalu Kręgi Sztuki*, Galerie Půda, Český Těšín, Czechy

- *Tropem buta, od pradziejów do współczesności*, Muzeum Ziemi Chełmskiej im. Wiktora Ambroziewicza, Chełm
- *1/∞ – oryginał vs. reprodukcja*, Aula Główna, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie
- *Orzeł wylądował: Apollo 11 – 45 lat później*, Galeria Działań, Warszawa, Galeria BWA, Zielona Góra

2014

- *ASPW/WM15*, Aula ASP im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu, Galeria Neon, Wrocław
- *Festiwal Pracownie*, Warszawa
- *Droga do wolności*, Płocka Galeria Sztuki, Płock
- *Landschaft, landschaft...*, Galeria aTAK, Warszawa
- *Co ich łączy?*, Galeria ES, Międzyrzec Podlaski
- *Aktywna cisza*, Galeria Działań, Warszawa; Galeria XS, Instytut Sztuk Pięknych, Wydział Pedagogiczny i Artystyczny Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach
- *Kompleksy i Frustracje*, Galeria Labirynt, Lublin
- *Inna formuła obrazu*, Galeria Salon Akademii, Warszawa

2013

- *Salon Zimowy* – Galeria Stalowa, Warszawa
- *Zakynthos 2013* – wystawa poplenerowa, Galeria Stalowa, Warszawa
- *Salon Letni*, Galeria aTAK, Warszawa
- *Smaki Italii*, Miejska Galeria Sztuki w Częstochowie
- *Chłodne spojrzenie*, Galeria Salon Akademii, Warszawa
- *Sjesta*. Z cyklu *Pejzaż Południa*, Galeria aTAK, Warszawa
- *Produkcja*, Galeria Promocyjna, Warszawa
- *Geometria i Metafora z Kolekcji Galerii 72*, Muzeum Południowego Podlasia w Białej Podlaskiej

2012

- *24 Festiwal Polskiego Malarstwa Współczesnego Szczecin 2012*, Zamek Książąt Pomorskich w Szczecinie

- *Dlaczego nie wszyscy kochamy przygody. Opowieść o Janku Działczkowskim*, Centrum Sztuki Współczesnej Zamek Ujazdowski, Warszawa.
- *Najwybitniejszy młody malarz pierwszej dekady XXI wieku*, Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu.
- *Gdzie jest brat twój?*, Lutheraneum – podziemia kościoła pw. Św. Trójcy, Warszawa

2011

- *Miłosz. Przenikania*, Galeria „Przy Fabryczce”, Ośrodek Dokumentacji Etnograficznej, Wołomin
- *Najwybitniejszy młody malarz pierwszej dekady XXI wieku*, Galeria Pieńków, Pieńków
- *Mistrz i uczniowie*, Galeria ES, Międzyrzec Podlaski
- *In Via*, Lutheraneum – podziemia kościoła pw. Św. Trójcy, Warszawa
- *Marszałkowska 3/5*, Galeria Sztuki Kantor, Żyrardów
- *71369*, Galeria EL, Elbląg

2010

- *Wystawa malarstwa uczestników Warsztatów Edukacji Historycznej*, Zamek Książąt Mazowieckich, Czersk
- *Barwa i dźwięk*, Galeria Miejskiego Ośrodka Kultury, Sochaczew
- *Vanishing Point – Komunikacja Przestrzenna cz. 3*, Galeria XX1, Warszawa
- *DUŻY FORMAT, mały format*, Galeria 72 Muzeum Ziemi Chełmskiej, Chełm

2009

- *Komunikacja przestrzenna cz. 2 – Karapuda*, Przybylski, Rudnicki, Bałtycka Galeria Sztuki Współczesnej – Galeria „Kameralna”, Słupsk
- *Pasaż Sztuki Imielin*, Galeria Działań i Spółdzielnia Mieszkańcowa – Budowlana Imienin, Warszawa
- *Nabytki Galerii 72 z lat 2007–2009*, Galeria 72, Muzeum Ziemi Chełmskiej, Chełm
- *Salon letni*, Galeria Promocyjna, Warszawa

- *Miejsca szczególne*, Muzeum Regionalne w Kutnie
- *Femeia in Arta*, Galeria de Arta din Comrat, Galeria de Arta din Balti, Centrul Expozițional „Constantin Brâncuși”, Kiszyniów, Mołdawia
- *Przestrzeń malarstwa*, Galeria Test, Warszawa
- *Wystawa Rysunku z Pracowni 64*, Galeria Sztuki „Wystawa”, Warszawa
- *Objawienia*, Europejskie Centrum Kultury „Logos”, Łódź
- *Aktualny Obraz 60 lat Wydziału Malarstwa ASP w Warszawie*, Królikarnia Oddział Muzeum Narodowego w Warszawie, Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia” w Radomiu, Państwowy Instytut Malarstwa, Rzeźby i Architektury im. I.J. Riepina w Petersburgu
- *Komunikacja przestrzenna cz.1. – Karapuda, Przybylski, Rudnicki*, Galeria Biura Wystaw Artystycznych „Piwnice”, Kielce

2008

- *Express Bystrzyca*, Galeria Sztuki „Wirydarz”, Lublin
- *Pieńków 2008 – wystawa poplenerowa*, Galeria Aula, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie
- *Przestrzeń malarstwa*, Galeria Ostrołęckiego Centrum Kultury, Ostrołęka; Galeria „C”, Ciechanów
- *Mały format*, Muzeum Zamek w Janowcu, Oddział Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym
- *Oko zwiedzone*, Galeria EL, Elbląg
- *Małe Enklawy*, Galeria 72, Muzeum Ziemi Chełmskiej, Chełm

2007

- *Mistrz i uczeń*, Galeria Państwowej Akademii Sztuk w Sofii
- *Die Tür – Drzwi*, Teatr Miejski, Landsberg nad Lechem, Niemcy; Galeria Sztuki Studio, Centrum Sztuki Studio im. S.I. Witkiewicza, Warszawa; Płocka Galeria Sztuki, Płock
- *Kolekcja Sztuki Współczesnej. Nabytki 2004–2006*, Muzeum Zamek w Janowcu, Oddział Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym
- *Abecadło Wolności*, w ramach Ogólnopolskiego Festiwalu Kultury i Sztuki Chrześcijańskiej „Nadzieja”, Galeria BWA, Piotrków Trybunalski

- *Sami o sobie*, Ośrodek Propagandy Sztuki, Miejska Galeria Sztuki w Łodzi
- *Kolekcja Sztuki Współczesnej. Nabytki 2004–2006*, Galeria 72, Muzeum Ziemi Chełmskiej, Chełm
- *Przestrzenie*, wystawa uczestników Międzynarodowego Pleneru Malarskiego w Holendrach, Galeria Domu Kultury, Gostynin
- *Młodzi z Warszawy*, Ośrodek Propagandy Sztuki, Miejska Galeria Sztuki w Łodzi

2006

- *Rysunki z Pracowni 64*, Galeria Młodych Twórców „Łazienkowska”, Warszawa
- *Rybie Oko 4 – Biennale Sztuki Młodych*, Bałtycka Galeria Sztuki, Ustka
- *Ach jak pięknie – sztuki wizualne*, Pracownia przy ul. I-go Maja 25, Żyrardów
- *Co? – Justyna Kabala, Arkadiusz Karapuda, Michał Szwarz*, Galeria Kuluary, Centrum Sztuki Studio im. S. I. Witkiewicza, Warszawa
- *Pracownia 59*, Galeria Działań, Warszawa

2005

- *Grand Prix 2005*, Fundacja im. Franciszki Eibisch, Galeria Atrium–Puławska, Warszawa
- *Łobez 2005*, Galeria ARS Nova, Łódź
- *Berlin Wschodni na Pradze Północ. Sąsiedzi sąsiadom*, pracownia „Nuku” Warszawa
- *European blue – Young Generation*, Grygorii Synytsia Gallery, National Technical University of Ukraine “KPI”, Kijów
- *Młodzi artyści Europy*, Galeria Aula Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie
- *Pracownia 59*, Galeria Młodych Twórców „Łazienkowska”, Warszawa
- *Przesilenie – Rzeźbicha*, Performace Komunikacja, Wydział Rzeźby, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie

2004

- *Prowansja*, Galeria Klementyny Bocheńskiej, Fabryka Trzciny, Warszawa
- *Aktywacja*, Muzeum Mazowsza Zachodniego w Żyrardowie

2003

- *Pokonkursowa wystawa rysunku studenckiego*, Galeria Studio Centrum Sztuki Studio im. S. I. Witkiewicza, Warszawa
- *Dłużew w Studio*, Galeria Kulary, Centrum Sztuki Studio im. S. I. Witkiewicza, Warszawa
- *Mowa do ludu*, Hala Zakładów Lniarskich, Żyrardów

2002

- *Perspektywy*, Śródmiejski Dom Kultury, Warszawa
- *1a*, Wydział Malarstwa, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie

2001

- *Galeria „Perspektyw”*, Galeria „Okna Budimeksu”, Warszawa

ARKADIUSZ KARAPUDA*, *CECI N'EST PAS UN TITRE. C'EST UN TABLEAU – ĆWICZENIA DIALEKTYCZNE Z MALARSTWA*, SCIENTIFIC AND LITERARY SERIES “PRELEKCJE MISTRZÓW” (LECTURES BY MASTERS), EDITED BY JAROSŁAW ŁAWSKI AND KRZYSZTOF KOROTKICH, VOL. 35, EDITOR: JAN KAZNOWSKI, FACULTY OF PHILOLOGY, UNIVERSITY OF BIAŁYSTOK, BIAŁYSTOK 2023

Summary

On the 20th of march 2023, at the Faculty of Philology of the University of Białystok, Professor Arkadiusz Karapuda gave a lecture entitled *Ceci n'est pas un titre. C'est un tableau – Ćwiczenia dialektyczne z malarstwa* (*Ceci n'est pas un titre. C'est un tableau – Dialectical exercises on painting*). His visit marked the celebrations of the International Francophonie Day.

The Artist began by mentioning the influence of the Belgian surrealist René Magritte and the thought of the French philosopher Michel Foucault who both played a role in his inspirations. He went on by presenting the consecutive stages of his artistic creation and vision. Some of the crucial elements of his work are the dialectic in play “between the word and the object” as well as “between the word and the image”. In his art, there is a specific interdependence of, among others, the title, the metaphor, the persiflage, *trompe-l'œil*, all of which then crystallize in a certain “ontology of the image”.

As practical examples of his conception, Mr. Karapuda chose ten examples of his works, from the ones representing his earlier years as

a painter until more recent achievements, reflecting his present artistic phase, ambiguity being one of the most important aspects thereof. This sense of ambiguity is caused by the use of bordures and inscriptions as integral parts of the paintings, creating a dialectical game of the (alleged) title and the painting itself. It had been already seen on the famous work by Magritte with the inscription “Ceci n’est pas une pipe” that was also shown during the lecture. The present stage of Mr. Karapuda’s artistic conception is also influenced by certain concepts (e.g. “ergon” and “parergon”) of another philosopher, also from the world of the Francophonie, Jacques Derrida.

* Arkadiusz Karapuda, born in 1981 in Żyrardów, Poland. Between 2002 to 2007, he studied at the Academy of Fine Arts in Warsaw. He graduated *summa cum laude* under Professor Marek Sapetto. He won numerous awards and accolades, including: the Józef Szajna Prize (2007), the Bank BPH Prize (2007), the Inicjatywa Entry [Entry Initiative] Scholarship (2008), the West Pomeranian Voivodeship Marshal Prize at the 24th Polish Contemporaneous Painting Festival in Szczecin, Poland (2012), and the Polish Minister of Culture and National Heritage Scholarship (2014). As a visual artist, Arkadiusz Karapuda authored almost thirty individual exhibitions and participated in more than a hundred and thirty collective exhibitions. He presented his works in Poland and many other European countries, as well as in China. His artistic metaphorical creation is characterised by a puristic style of rendering the forms and by an almost obligatory narrative. From 2007, he has been engaged by the Academy of Fine Arts in Warsaw, where he leads the Drawing Studio for the first-year students²⁰.

²⁰ This biographic note is based on the information provided by Professor Arkadiusz Karapuda.

ARKADIUSZ KARAPUDA*, *CECI N'EST PAS UN TITRE. C'EST UN TABLEAU – ĆWICZENIA DIALEKTYCZNE Z MALARSTWA (CECI N'EST PAS UN TITRE. C'EST UN TABLEAU – EXERCICES DIALECTIQUES EN PEINTURE)*, SÉRIE SCIENTIFIQUE ET LITTÉRAIRE « PRELEKCJE MISTRZÓW » SOUS LA DIRECTION DE JAROSŁAW ŁAWSKI ET KRZYSZTOF KOROTKICH, VOLUME 35, SOUS LA DIRECTION DE JAN KAZNOWSKI, FACULTÉ DE PHILOLOGIE, UNIVERSITÉ DE BIAŁYSTOK, BIAŁYSTOK 2023

Résumé

Le 20 mars 2023, dans le cadre du cycle des conférences des maîtres, à la Faculté de Philologie de l'Université de Białystok, pour s'inscrire dans les célébrations de la Journée internationale de la Francophonie, Arkadiusz KARAPUDA, professeur à l'Académie des Beaux-Arts de Varsovie, a donné une conférence intitulée *Ceci n'est pas un titre. C'est un tableau – Ćwiczenia dialektyczne z malarstwa (Ceci n'est pas un titre. C'est un tableau – Exercices dialectiques en peinture)*.

L'intervenant a commencé par évoquer l'art du surréaliste belge René Magritte ainsi que la figure du philosophe français Michel Foucault qui avaient eu leur part dans ses inspirations artistiques. Il a ensuite déroulé les étapes de sa création ainsi que de la formation de sa conception de la peinture. Les questions telles que la dialectique qui se joue « entre la parole et l'objet » et puis « entre la parole et l'image » sont pour lui cruciales. La dynamique créée par, entre autres, le titre, la métaphore, le persiflage, le trompe-l'œil, essentielle pour la vision artistique d'Arkadiusz KARAPUDA, conduit finalement à une certaine « ontologie de l'image ».

L'artiste a accompagné sa présentation de quelques exemples de sa propre œuvre, à commencer par des tableaux plus anciens jusqu'à ceux qui reflètent sa conception actuelle de la création dont l'une des idées clés est l'ambiguïté. Cette ambiguïté, elle, est renforcée par l'utilisation de bordures et d'inscriptions, elles-mêmes constituant un élément intégral des tableaux, s'inscrivant par là dans la dialectique de l'œuvre et son (prétendu) titre. En évoquant l'une de ses inspirations, l'intervenant a présenté également l'œuvre iconique de René Magritte avec la phrase célèbre « Ceci n'est pas une pipe ». Les concepts d'« ergon » et de « parergon » du philosophe français Jacques Derrida sont également présents dans la réflexion d'Arkadiusz KARAPUDA.

* Arkadiusz Karapuda, né en 1981 à Żyrardów, en Pologne. De 2002 à 2007, effectue ses études à l'Académie des Beaux-Arts de Varsovie. Son diplôme, soutenu *summa cum laude*, est préparé sous la direction du professeur Marek Sapetto. Lauréat également d'autres prix et récompenses, dont : Prix Józef Szajna (2007), Prix de la Banque BPH (2007), Bourse Inicjatywa Entry [*Initiative Entry*] (2008), Prix du Maréchal de la Voïvodie de Poméranie-Occidentale au 24e Festival de la Peinture contemporaine polonaise à Szczecin (Pologne) (2012), Bourse du Ministre de la Culture et du Patrimoine polonais (2014). En tant qu'artiste visuel, Arkadiusz Karapuda est l'auteur de près d'une trentaine d'expositions individuelles ainsi que le participant de plus de cent-trente expositions collectives. Il a présenté ses œuvres en Pologne, ainsi que dans d'autres nombreux pays européens et en Chine. Sa création métaphorique picturale se caractérise tant par une stylistique plastique puriste des formes que par une narrative presque obligatoire. Depuis 2007, engagé par l'Académie des Beaux-Arts de Varsovie, il y assure les cours dans le cadre de l'Atelier du Dessin pour les étudiants de première année²¹.

²¹ D'après la note biographique fournie par l'Intervenant.

Spis treści

Arkadiusz Karapuda

*Ceci n'est pas un titre. C'est un tableau – ćwiczenia dialektyczne
z malarstwa*..... 7

Aneks fotograficzny..... 30

Jan Kaznowski

Prelekcja Mistrzowska Profesora Arkadiusza Karapudy 33

Arkadiusz Karapuda – biogram 39

Summary..... 53

Résumé..... 55

Tomiki wydane w Serii Naukowo-Literackiej „Prelekcje Mistrzów”

- I.** Wojciech Kass, *Światło jasnie gość*, red. Z. Fałtynowicz, Białystok 2017.
- II.** Magdalena Popiel, „*Artysta jest obecny*”. *Problem tożsamości artysty nowoczesnego i ponowoczesnego*, red. J. Ławski, Białystok 2018.
- III.** Anna Legeżyńska, *Jasny dialog z mrocznymi siłami. Opowieść o Julii Hartwig*, red. J. Ławski, Białystok 2018.
- IV.** Andrzej Strumiłło, *O Władysławie Strzemińskim. Wykład*, red. M. Rogala, Białystok 2018.
- V.** Julian Maślanka, *Wspomnienie o Ryszardzie Kazimierzu Lewańskim. W setną rocznicę urodzin*, red. K. Rutkowski, Białystok 2018.
- VI.** Lucjan Suchanek, *Aleksander Sołżenicyn. Emigracja. Emigrantologia*, red. K. Korotkich, Białystok 2019.
- VII.** Teresa Kostkiewiczowa, *Pod znakiem Klio. Pamięć zbiorowa w polskiej poezji drugiej połowy XVIII wieku*, red. Ł. Zabielski, Białystok 2019.
- VIII.** Larisa Ratsiburskaia, *Nowe procesy w słowotwórstwie języka rosyjskiego*, red. A. Romanik, Białystok 2019.
- IX.** Stanisław Dubisz, *Periodyzacja rozwoju polszczyzny, a w szczególności jej dziejów najnowszych (1939–2019)*, red. U. Sokólska, Białystok 2019.
- X.** Maria Kalinowska, *Grecka podróż Zbigniewa Herberta – z Juliuszem Słowackim w tle?*, red. K. Korotkich, Białystok 2019.
- XI.** Elżbieta Muskat-Tabakowska, *Tłumacz (literatury) i gramatyka – śmiejszy, tumani, czy przestrasza?*, red. D. Karczewski, Białystok 2019.
- XII.** Antoni Libera, *Radykalny sceptycyzm*, red. K. Korotkich, Białystok 2020.
- XIII.** Józef Olejniczak, *Lęki jestem’u*, red. K. Korotkich, Białystok 2020.
- XIV.** Jarosław Mikołajewski, *Lojalność poety i tłumacza*, red. J. Ławski, Białystok 2020.
- XV.** Marek Zagańczyk, *O pisaniu podróży*, red. J. Ławski, Białystok 2020.
- XVI.** Kamila Budrowska, *2020: o roku ów! Literatura i kryzysy*, red. J. Ławski, Białystok 2020.

- XVII.** Margreta Grigorova, *Polsko-bułgarskie relacje historyczno-kulturowe do 1918 roku. Wybrane aspekty*, red. J. Ławski, Białystok 2021
- XVIII.** Małgorzata Czermińska, *Peryferie jako wartość w najnowszym reportażu i eseistyce polskiej*, red. A. Janicka, Białystok 2021.
- XIX.** Maciej Urbanowski, *Od Żeromskiego do Helaka – doświadczenie wojny polsko-bolszewickiej w literaturze polskiej*, red. V. Wejs-Milewska, Białystok 2021.
- XX.** Alina Kowalczykova, *To życie jest tak wspaniałe. Z profesor Aliną Kowalczykową rozmawia Anna Janicka*, red. A. Janicka, Białystok 2021.
- XXI.** Halina Krukowska, *Człowiek to przepaść, której nie można zasypać. Z Profesor Haliną Krukowską rozmawiał Łukasz Zabielski*, red. Ł. Zabielski, Białystok 2021.
- XXII.** Marek Wilczyński, *Romantyzm polski i amerykański w perspektywie porównawczej*, red. J. Ławski, Białystok 2022.
- XXIII.** Joel J. Janicki, *Keats i Kościuszko. Kultura radykalizmu / Keats and Kosciuszko. The Culture of Radicalism*, red. A. Janicka, Białystok 2022.
- XXIV.** Alina Nowicka-Jeżowa, *Szlakiem czarnoleskiego poety i wędrownych Muz*, red. J. Ławski, Białystok 2022.
- XXV.** Włodzimierz Bolecki, *„Szewczyk” Bolesława Leśmiana (motyw literacki jako tekst kultury)*, red. J. Ławski, V. Wejs-Milewska, Białystok 2022.
- XXVI.** Elżbieta Sikora, *„Madame Curie”. Laboratorium opery*, red. A. Włoczevska, Białystok 2022.
- XXVII.** Włodzimierz Szturc, *Fonosfera tekstów Stanisława Wyspiańskiego. Brzmienie jako źródło istnienia*, red. K. Korotkich, Białystok 2022.
- XXVIII.** Piotr Tomaszuk, *Mój Mickiewicz*, red. K. Korotkich, Białystok 2022.
- XXIX.** Marek Piechota, *Z zagadnień metapoetyki lżejszej muzy...*, red. M.M. Leś, Białystok 2022.
- XXX.** Alois Woldan, *Ukraina – kraj środkowoeuropejski*, red. J. Ławski, Białystok 2023.
- XXXI.** Kazimierz Korus, *Od homeryckich ideałów do demokracji ateńskiej. Antyczne źródła tożsamości europejskiej*, red. J. Ławski, Białystok 2023.

XXXII. Leszek Libera, „W szwajcarskich górach...”. Z profesorem Leszkiem Liberą rozmawia Jarosław Ławski, red. J. Ławski, Białystok 2023.

XXXIII. Piotr Biłos, *Literatura a rzeczywistość. Kilka uwag o powieści i o doświadczeniu z nią związanym*, red. A. Janicka, Białystok 2023.

XXXIV. Ewa Skorupa, *Fizjonomika jako sztuka obserwacji i portretu*, red. A. Janicka, Białystok 2023.

XXXV. Arkadiusz Karapuda, *Ceci n'est pas un titre. C'est un tableau – ćwiczenia dialektyczne z malarstwa*, red. J. Kaznowski, Białystok 2023.